

**ДЪРЖАВНОСТ,
РАЗВИТИЕ,
СПРАВЕДЛИВОСТ**

**Икономически и социални приоритети
на Правителството**

София 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Икономическо възстановяване и насърчаване на предприемачеството	6 стр.
II. Заетост, солидарност и социална справедливост	28 стр.
III. Укрепване на държавността	39 стр.

България изживява труден период в своето развитие. В резултат на водената през последните четири години непоследователна и волунтаристична политика, днес страната се намира в дълбока институционална криза, икономическа депресия и задълбочаващ се дезинтегритет в обществото. Наложената и доминираща обществено-политическа, социална и институционална конфронтация поставя под заплаха самите устои на държавността и демокрацията. Тези процеси се подсилват от формираните негативни социално-икономически тенденции – стагнираща стопанска и инвестиционна активност, обезсърчено предприемачество, изтощени резерви и нарастващи дългове както в публичния, така и в корпоративния сектор, бързо растяща безработица и влошаване на нейната структура, разширяваща се бедност и набираща скорост нова емиграционна вълна.

За отминалите четири години фискалните резерви на страната бяха изтощени, а правителствените дългове нараснаха с 4 млрд. лева. Държавните предприятия бяха декапитализирани и обременени с огромни дългове. Няколко от най-големите и водещи в съответните сектори са в състояние на технически фалит. Не бяха обслужвани задължения към компании на водещи наши външни партньори, което силно влошава инвестиционната репутация на страната ни. Неслучайно за периода няма значими нови вътрешни и външни инвестиции.

Днес страната се нуждае от спешни мерки за стабилизация и полагане на основите на един по-устойчив модел на възстановяване на икономическото развитие, от институционално укрепване и заздравяване на демократичните принципи на устройство и поведение, както и от повече солидарност в едно общество, разтърсвано от социално отчаяние и безперспективност.

Ръководени от тези потребности, ние предлагаме настоящите мерки за стабилизация и програмни намерения и полагане на основите на един бъдещ догонващ икономически растеж.

ПЪРВИТЕ МЕРКИ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

- ✓ Променена методика на ценообразуване на електроенергията, за да не се допусне ново увеличение на цената.
- ✓ Промени в Закона за енергетиката за създаване на предпоставки да се подобри ефективността и прозрачността на регулаторната рамка при определянето на цените на енергията и разходите на енергийните дружества.
- ✓ Увеличен размер на обезщетението за отглеждане на дете от 1 до 2 години от 240 лв. на 310 лв. от 1 юли 2013 г.
- ✓ Увеличени еднократните целеви помощи за ученици, които предстои да бъдат първокласници, за да се подпомогнат техните домакинства.
- ✓ Разширена е системата за енергийно подпомагане чрез увеличение на кръга на лицата, които имат достъп до целеви помощи за отопление за новия зимен сезон. В социалната мрежа са включени нови 60 хил. ползватели.
- ✓ Подготвен пакет от „Младежки инициативи“ с нови мерки за насърчаване на младежката заетост:
  - Въведен периодичен обмен на информация между Министерството на труда и социалната политика, Министерството на образованието и науката и Агенцията по заетостта с оглед включване в обучение или заетост на младежи, които не учат и не работят.
  - Разширен кръг от работодатели, ползващи се от възможностите на чиракуването, регламентиране правото на стипендия на безработните лица, включени в мотивационно обучение, и др.
  - Увеличена възможност за включване на повече младежи на възраст до 29 години по Програмата „Старт на кариерата“ чрез удължаване на срока за кандидатстване до 29 юли 2013 г. Осигурено е финансиране наемаването на работа по Програмата на 1200 младежи за срок 9 месеца.
- ✓ Подготвени изменения и допълнения на Закона за обществените поръчки, за да се обезпечи по-лесен достъп на малки и средни фирми и повече обективност при търговете.
- ✓ Разработват се мерки за защита на потребителите от монополните структури на пазара.
- ✓ В процес на изготвяне е законодателно подобрене на режима на единната сметка за плащане на задължения към бюджета.
- ✓ Предстои въвеждане на нова електронна услуга от НАП – автоматично предоставяне на информация на лицата при промени в данъчно-осигурителната им сметка.
- ✓ Разработени са мерки за овладяване на тенденциите за необявяване на вътрешнообщностните доставки и отбягване плащането на ДДС, с което да се подобри събираемостта на бюджетните приходи и да се отслаби нелоялният натиск върху българските производители.

ДЪРЖАВНОСТ, РАЗВИТИЕ, СПРАВЕДЛИВОСТ

- ✓ Стартирани проверки на вноса на селскостопанска продукция по границите, тържищата и борсите в страната от новосъздадени мобилни групи с участието на инспектори на Българската агенция по безопасност на храните, НАП, Агенция „Митници“ и МВР.
- ✓ Мерки за ускоряване на усвояването на европейските фондове. Ежеседмично се обсъждат текущи проблеми и се търсят бързи решения на допуснати забавяния по различни проекти.
- ✓ Ревизиран е вариант на Стратегията за партньорство, която е стратегическият програмен документ за усвояване на европейските фондове за следващия програмен период. Подготвени са широки публични обсъждания.
- ✓ Изработена е Национална здравна стратегия и свързаните с нея планове за действие.
- ✓ Стартира работата по концептуалните насоки за реформиране на Банката за развитие, така че тя да бъде в състояние да предложи на своите клиенти типични продукти за стартиращ, за малък и за експортно ориентиран бизнес.
- ✓ Инвентаризирано бе финансово-икономическото състояние на държавните фирми и се разработват мерки за по-доброто им управление
- ✓ Иницирано е изследване за свръхзадължността на домакинствата за последващо разработване на конкретни мерки за смекчаване и ограничаване на проблемите.
- ✓ Институционализирани са обществени съвети към министерствата и областните управители за по-добър диалог с гражданското общество. Интернет кутия за предложения и мерки от гражданите за по-добро управление.
- ✓ Реализирана е актуализация на държавния бюджет с цел провеждане на реалистична фискална политика до края на годината.
- ✓ Чрез съкращаване на 5% от текущите разходи на министерствата и ведомствата формирахме буфер, който да гарантира постигането на фискалната цел по бюджета за 2013 г.
- ✓ Въведена е строга отчетност както по отношение на възстановяването на ДДС, така и по отношение на събиране на невнесено ДДС. В резултат на предприетите краткосрочни мерки само за месец юли е възстановено ДДС в размер 563 млн. лв.
- ✓ Разработена е цялостна стратегия за въвеждане на фискален контрол върху движението на стоки с висок фискален риск на територията на страната, с цел предотвратяване фактическите кражби на ДДС (мобилни групи и регионални екипи за фискален контрол).
- ✓ Стартира процесът по оптимизация на държавната администрация с цел изграждане на по-малка, но по-ефективна администрация и постигане на ефикасност на публичните разходи.
- ✓ Възстановен е Съветът за децентрализация.
- ✓ Приети са регионални планове за развитие на районите от ниво 2 за периода 2014-2020 г.

Преобладаваща част от тези инициативи са част от приетите програмни намерения на правителството и пакет от неотложни стабилизационни мерки.

**I. ИКОНОМИЧЕСКО
ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ
И НАСЪРЧАВАНЕ
НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО**

Въпреки поддържаната през последните години макроикономическа стабилност, отказът от структурни реформи, отлагането на плащания и рекетът над бизнеса доведоха икономиката до критична точка, а безработицата, бедността и свръхзадлъжнялостта до равнища, които нито икономиката, нито обществото могат да понесат.

Политиката на правителството ще бъде насочена към запазване на икономическата и финансовата стабилност, която да създаде условия за икономически растеж. България има нужда от висок икономически растеж, за да догони другите европейски икономики, от растеж подчинен на целите на стратегията „Европа 2020“ – устойчив растеж, движен от знанието и иновациите, растеж, в който пълно се инвестират човешките ресурси на нацията и непозволяващ изключване. Премахването на пречките пред растежа – монополизма, ограничаването на конкуренцията, бедността, са в основата на програмата на правителството.

В българската икономика са натрупани сериозни дисбаланси – на трудовия пазар, пазара на стоки и услуги, декапитализация на реалния сектор, регионални и социални дисбаланси. За преодоляването на тези дисбаланси са необходими последователни и комплексни реформи и изграждане на устойчива конкурентна рамка за водене на стопанска дейност.

Един от основните проблеми пред развитието на страната е изключването на гражданите от нейното управление, скъсване на връзката между управляващи и администрация, от една страна, и гражданско общество – от друга. Програмното правителство ще създаде нов механизъм, който да позволи енергията и исканията на обществото да бъдат насочени не само към формулирането на адекватни политики, но и към нарастване на обществения контрол върху тяхното прилагане. Това за нас означава:

- ✓ Участие на браншовите организации в процеса на формиране на секторните политики и консултации по изготвяне на законодателството.
- ✓ Подкрепа на неправителствения сектор чрез активното му включване в процеса на идентифициране на обществените проблеми и търсенето на средства за тяхното решаване.
- ✓ Децентрализиране на социални услуги и предоставянето им на неправителствения сектор.
- ✓ Насърчаване организациите на потребителите чрез предвидените в Закона за защита на потребителите средства.
- ✓ Участие на доказани експерти извън администрацията в случаите, когато се решават важни обществени проблеми.

ИСТИНСКА ДЪРЖАВА В УСЛОВИЯТА НА ПАЗАРНА ИКОНОМИКА

ДЪРЖАВАТА СРЕЩУ МОНОПОЛИТЕ

- ✓ Антимонopolно и антитръстовско законодателство и гарантиране на неговото прилагане.
  - ✓ Засилване на контрола върху естествените монополи. Цялостна оценка и ясно дефиниране на правата и отговорностите на българската държава.
  - ✓ Противodeйствие на изкуствените монополи и нелоялните търговски практики по веригата – производител на суровини – преработвател – дистрибутор – търговец – потребител. Създаване на механизми за предпазване от картели.
  - ✓ Ревизия на лобистки закони, които доведоха до или предоставиха създаване на изкуствени монополи и картелни споразумения.
  - ✓ Стимулиране на конкуренцията чрез равен достъп до обществените поръчки.
  - ✓ Целеви мерки за пресичане на нелоялната конкуренция на вътрешния пазар от внос.
  - ✓ Законодателни и административни мерки за борба със спекулата. Борба срещу контрабандата като източник на сивата икономика и нелоялната конкуренция.
  - ✓ Засилване на функционалния и административния капацитет на органите за защита на конкуренцията чрез въвеждане на обществен контрол върху дейността им.
  - ✓ Законодателни промени, гарантиращи интересите на реалните земеделски производители в борсите и тържищата.
  - ✓ Мерки за засилване на контрола върху организаторите на борсите и тържищата по отношение на входно-изходния режим.
-

ЕФЕКТИВНА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

- ✓ Укрепване на институционалната структура за защита на потребителите: преразглеждане статута на органите за защита на потребителите и подобряване на координацията между институциите.
  - ✓ Засилване ролята на секторните регулатори (КРС, ДКЕВР, КФН) за защита на потребителите и подобряване на тяхната взаимна работа с Комисията за защита на потребителите.
  - ✓ Подобряване на законодателството за защита на потребителите: правно регулиране на следните потребителски въпроси:
    - защита на правата на потребителите в интернет;
    - защита на потребителите в туризма: изменения в Закона за туризма за защита на потребителите при туристически пътувания и на комбинираните пътнически услуги с помощта на посредник.
  - ✓ Създаване от компетентните ведомства на ефективни способи за извън-съдебна защита на потребителите в следните сектори на икономиката:
    - помирителна комисия за извънсъдебно решаване на потребителски способности в сферата на финансовите услуги;
    - помирителна комисия за извънсъдебно решаване на потребителски способности в сферата на енергетиката с участието на представители на електроразпределителните и топлофикационните дружества;
    - помирителна комисия за извънсъдебно решаване на потребителски способности в сферата на електронните съобщения с участието на доставчиците на електронни съобщителни услуги;
    - помирителна комисия за извънсъдебно решаване на потребителски способности в сферата на превоза на пътници (железопътен, автобусен и въздушен транспорт).
  - ✓ Подобряване работата на Комисията за защита на потребителите като основен орган, отговарящ за прилагане на законодателството за защита на потребителите.
  - ✓ Осъществяване на Национална програма за финансово образование на потребителите.
-

**ДЪРЖАВАТА В ПОДКРЕПА НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ
ПРЕДПРИЯТИЯ И ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА СТАРТИРАЩ БИЗНЕС**

- ✓ Задължителна оценка на въздействието на всички промени и нови законови и подзаконовни актове относно ефекта върху стопанската активност и пазара на труда.
  - ✓ Категорична подкрепа на малкия и средния бизнес чрез сигурност на плащанията, електронно правителство и законодателно закрепени облекчения.
  - ✓ Промени в Закона за обществените поръчки, целящи разширяване достъпа на малките и средните фирми в обществените поръчки. Въвеждане на електронни търгове за обществените поръчки.
  - ✓ Намаляване броя на разрешителни режими с цел улесняване на бизнеса и ограничаване на корупцията.
  - ✓ Намаляване на административната тежест и, където е възможно, на срокове за административните актове и размера на таксите. Поетапно въвеждане на принципа на мълчаливото съгласие.
  - ✓ Мерки за насърчаване на достъпа до финансиране на малките и средните фирми, включително чрез Българската банка за развитие.
-

ОТГОВОРНО УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪРЖАВНОТО УЧАСТИЕ

- ✓ Съществена промяна в управлението на държавните предприятия, които да се подчинят на основните принципи на поведение на публичните дружества.
  - ✓ Обвързване на договорите за управление на органите на държавните предприятия с провеждането на структурни реформи в тях и финансовия резултат на дружествата.
  - ✓ Преструктуриране на държавни предприятия с цел намаляване на тежестта върху държавния бюджет. Оздравяване на жизнеспособни държавни предприятия в тежко финансово състояние с цел предотвратяване на фалити и запазване на работни места.
  - ✓ Разумна държавна политика по отношение на концесиите за тяхното използване в полза на националната икономика. Ефективен контрол върху използването на природните богатства. Строг контрол за изпълнение на ангажиментите на концесионерите. Постигане на национално съгласие по отношение на използването на природните богатства и концесиите.
  - ✓ Създаване на работеща регулаторна рамка на публично-частното партньорство с цел създаване на реални партньорства.
-

ДЪРЖАВАТА: КОРЕКТЕН ПАРТНЬОР НА ЧАСТНИЯ СЕКТОР. НОРМАЛИЗАЦИЯ НА БИЗНЕС СРЕДАТА

- ✓ Стриктно изпълнение на принципа на 30-дневно плащане на задължения по договори от страна на държавата.
  - ✓ Преодоляване на негативните последици от административния рекет върху бизнеса и нормализиране на стопанската среда.
  - ✓ Повишаване отговорността на регулаторните органи. Въвеждане на граждански надзор върху регулаторните органи. Гаранции срещу произвола от страна на държавните органи и длъжностни лица. Правни механизми за защита на компаниите от произвол от страна на администрация, данъчни органи и полиция. Прекратяване на административния натиск и произвол чрез санкции за държавните служители, които превишават правомощията.
  - ✓ Законодателни промени за преодоляване и предотвратяване на междуфирмената задължнялост. Ускорено въвеждане в българското законодателство на изискванията на директивата за борбата със забавянето на разплащанията по търговските сделки. Ускоряване на производството по несъстоятелност. Създаване на центрове за медиация като алтернативно разрешаване на спорове.
  - ✓ Опростяване на процедурите, засилване на прозрачността и контрола за ефективно и полезно за икономиката усвояване на европейските фондове.
  - ✓ Насърчаване на публичността и откритостта на фирмите.
  - ✓ Ограничаване участието на офшорни компании в обществените поръчки, приватизацията, концесиите и други области, свързани с разходване на публични средства.
  - ✓ Цялостен анализ на дългосрочни договори в енергетиката, концесиите и предоставянето на комунални услуги, за установяване на случаите, в които интересите на държавата и гражданите не са достатъчно защитени. Провеждане на диалог и преговори със страните по договорите за конструктивно решаване на споровете.
  - ✓ Реализация на стратегията „Произведено в България“ в съответствие с конкурентните предимства на страната.
  - ✓ Икономизиране на външната политика и дипломатия за излизане на българските износители на пазарите на страни извън ЕС.
  - ✓ Въвеждане на процедури за ликвидация на непререгистрирани търговски дружества и еднолични търговци, които нямат право да извършват дейност, защото не са вписани в търговския регистър, но съществуват вече повече от 4 години все още в регистрите по БУЛСТАТ, НАП и др.
-

НАСЪРЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ И ИЗНОСА

- ✓ В условията на глобална икономическа криза и криза в икономиките на нашите основни търговско-икономически партньори е необходима промяна в политиката на инвестициите и външната търговия. Тази промяна ще бъде активно подкрепена от държавата, чрез откриване на посолства и разширяване на търговско-икономическите служби в бързо растящи икономики, чрез експортно финансиране и гарантиране, чрез интензифициране на търговско икономическите контакти.
  - ✓ Неизплатени задължения от страна на държавата и промени в условията на договори при предишното управление създадоха напрежение у инвеститорите и са основна пречка за по-нататъшното привличане на инвестиции. Тези проблеми ще се решават в диалог със засегнатите и при защита на националните интереси.
  - ✓ Цялостен анализ на ефективността на досегашните стимули за инвестиции. Промяна в Закона за насърчаване на инвестициите.
  - ✓ Създаване на икономически и данъчни стимули за инвестиции в производства и мощности, които да са насочени към местния пазар в райони с висока безработица.
  - ✓ Политика за насърчаване на иновациите и иновативните проекти. Приоритет на иновациите и стимулиране на иновативните фирми. Държавна подкрепа и финансиране на иновационно-внедрителската дейност.
-

РАЗШИРЯВАНЕ НА ФИНАНСОВОТО ПОСРЕДНИЧЕСТВО И ДЪЛГОСРОЧНОТО ФИНАНСИРАНЕ НА РЕАЛНИЯ СЕКТОР

- ✓ Стабилност на финансовия сектор. Ускорено привеждане на българското законодателство в съответствие с новите европейски регулации в отговор на кризата с цел разширяване на конкуренцията и засилване стабилността на финансовия сектор.
  - ✓ Ускорено въвеждане на европейските регулации в областта на ипотечните кредити.
  - ✓ Подготовка на законодателни промени с цел създаване на ясни и прозрачни критерии при определяне на лихвите по договори за кредит, прекратяване на възможността за едностранна и произволна промяна на лихвата от банката – кредитор по сключен договор за кредит въз основа на субективни критерии.
  - ✓ Насърчаване на капиталовия пазар. Разширяване предлагането на миноритарни дялове от държавни дружества на фондовата борса. Приватизация на БФБ.
  - ✓ По-добро използване на европейските фондове за финансиране на малките и средните предприятия.
  - ✓ Ефективно използване на възможностите, които членството на страната в международните финансови институции предоставя за българския бизнес. Активна рекламна кампания за условията и ползите от финансиране от МФИ, очертаване на ясните икономически приоритети за формиране на стратегията и дейността на МФИ в България и подобряване на условията за българските фирми.
  - ✓ Неотложни мерки за разширяване и повишаване на финансовото образование на потребителите на финансови услуги. Мерки за повишаване информираността на свръх задлъжнели домакинства. Изграждане на ефективни извънсъдебни механизми за решаване на потребителски спорове във финансовия сектор.
  - ✓ Рестартиране на Българската банка за развитие. Новата роля на Българската банка за развитие е свързана с дългосрочните приоритети на икономиката – насърчаване на износа, на стартирането на бизнес и малките предприятия, както и ролята на държавата в акумулирането на ресурс за приоритетни проекти на принципа на съфинансирането. Българската банка за развитие ще подпомага реализирането на проектите, финансирани по европейски програми на малките и средните фирми.
-

ЕФЕКТИВНОСТ НА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

- ✓ Запазване на Валутния борд и фиксирания курс до пълното членство в Еврзоната.
  - ✓ Ориентиране на фискалната политика към поддържане на широко балансирани бюджети на консолидирана основа, които отчитат фазите на икономическия цикъл и съдействат за смекчаване и неутрализиране на евентуални макроикономически дисбаланси.
  - ✓ Реалистични цели на фискалната политика. Средно и дългосрочна устойчивост на основните фискални параметри за създаване на прогнозируема инвестиционна и стопанска среда.
  - ✓ Повишаване на бюджетните приходи чрез противодействие на данъчните измами и отклонението от данъчно облагане. Мерки за пресичане на контрабандните канали.
  - ✓ Подобряване ефективността на дейностите по обслужване, контрол и събиране на публичните вземания от приходните агенции.
  - ✓ Намаляване на разходите за бизнеса за плащане на данъци и задължителни осигурителни вноски.
  - ✓ Подобряване ефективността на публичните разходи на основата на анализи на постиганите цели от бюджетните финансираня и прилагане на програмния подход и нулевото финансиране.
  - ✓ Възстановяване на процеса на фискална децентрализация, като поетапно се преотстъпват функции и ресурси от централната към местните власти.
  - ✓ Дългово финансиране само на ефективни публични разходи и на програми за подкрепа на бизнеса.
-

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНДОВЕ

Подпомагане за растеж в условията на прозрачност, диалогичност и активност

Въвеждане на допълнителни мерки по гарантиране усвояването и изпълнението на проектите по програмния период 2007-2013 г. по оперативните програми:

- ✓ Извеждане на критичните проекти и непрекъснат мониторинг на тяхното изпълнение.
  - ✓ Подготовка на алтернативни проекти
  - ✓ Изготвяне на план за действие с конкретни мерки по всяка оперативна програма и ежеседмично отчитане по изпълнението на плана.
  - ✓ Създаване на механизъм на наддоговаряне в разумни граници и без риск за бюджета.
  - ✓ Засилване ролята на координиращите срещи на ниво администрация.
  - ✓ Създаване на условия за приключване на програмния период.
-

Подготовка на целия пакет документи за програмния период 2014-2020 г.

- ✓ Изготвяне на ревизирана версия на Споразумение за партньорство и отразяване на коментарите на ЕК. Публично обсъждане на Споразумението за партньорство.
  - ✓ Отразяване на предварителните условия.
  - ✓ Изготвяне и/или промяна на нормативната база.
  - ✓ Изготвяне на проекти на оперативните програми.
  - ✓ Усъвършенстване на системите за управление и контрол.
  - ✓ Подобряване на институционалния и административния капацитет за управление на бъдещите оперативни програми.
  - ✓ Определяне на обща рамка за изпълнението.
  - ✓ Информационна система за управление и наблюдение.
  - ✓ Намаляване на административната тежест.
    - Подготовка на зрели проекти.
-

СПАСЯВАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА ЕНЕРГЕТИКА

- ✓ Финансовото състояние на енергийния сектор е тежко, секторът е дебалансиран, няма яснота по отношение на бъдещето на сектора, неизпълнени финансови задължения са обезкуражили инвеститорите в сектора.
  - ✓ Развитие на енергетиката с цел постигане на енергийна сигурност и ниски цени на енергията като важен фактор за конкурентоспособността на българската икономика и жизненото равнище на гражданите. Ревизия на Националната стратегия за развитие на енергетиката и постигане на национално съгласие за развитие на сектора.
  - ✓ Ребалансиране на Електроенергийната система на основата на три приоритета: енергийна ефективност, национални енергийни ресурси и ядрена енергетика.
  - ✓ Анализ на технико-икономическите характеристики и на финансовата структура на проекта „Белене”, и на прогнозите за електропотреблението в региона и в България с цел вземане на съответното решение.
  - ✓ Преговори с Росатом с оглед решаване на проблемите, възникнали по проекта „Белене“.
  - ✓ Възстановяване доверието на гражданите в системата за регулиране на енергетиката чрез привличане на представители на гражданското общество.
  - ✓ Стриктно изпълнение от страна на ДКЕВР на предоставените му от закона разширени правомощия както по отношение на превантивния и последващия контрол, така и по отношение на текущия мониторинг на търговските отношения в сектора с оглед нормалното функциониране на пазара и защита на клиентите.
  - ✓ Гарантиране достъп на всички български граждани до електроснабдяване. Разширяване на системата за енергийно подпомагане.
  - ✓ Цялостно финансово-икономическо ребалансиране на сектора чрез използване на други механизми за финансово подпомагане развитието на ВЕИ и освобождаване на гражданите от тази тежест.
  - ✓ Предоговаряне на дългосрочните ангажименти за изкупуване на електрическа енергия с цел балансиране интересите на гражданите и участниците и на всички участници в пазара.
  - ✓ Изпълнение на Програма за стабилизация на топлофикационния сектор.
  - ✓ Ускорено изграждане на междусистемни газови връзки.
  - ✓ Изпълнение на програми за удължаване срока на експлоатация на генериращи мощности, в т.ч. на 5-ти и 6-ти блок на АЕЦ „Козлодуй“.
-

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО И НАСЪРЧАВАНЕ НА ДРЕБНИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ

Балансираното развитие на секторите на аграрния отрасъл и производството на продукти с висока добавена стойност

- ✓ Програма за изграждане на хидромелиоративната инфраструктура на селското стопанство.
  - ✓ Стимулиране на българското селскостопанско производство чрез затваряне на веригата и развитие на хранително-вкусовата промишленост.
  - ✓ Субсидиране на секторите „Зеленчукопроизводство”, „Трайни насаждения” и „Животновъдство” до равнището на останалите страни-членки на ЕС, използвайки инструментите по Първи стълб на ОСП, и по-специално възможността за заделяне на 15% от директните плащания за специфична обвързана подкрепа за сектори със затруднения през новия програмен период 2014-2020 г., особено овцевъдството, за което има неизползвани ресурси и експортен потенциал при постигане на необходимите критерии за качество и рентабилност на базата на малките и средните ферми.
  - ✓ Насърчаване развитието на биологичното земеделие.
  - ✓ Контрол върху качеството както на храните от внос, така и на местното производство, предпазване на населението от ГМО храни и култури.
  - ✓ Гъвкаво използване на интервенционните механизми на Общата селскостопанска политика в съответствие с нуждите и спецификата на българското земеделие.
-

Подкрепа на дребните и средните земеделски производители

- ✓ Осигуряване на европейско финансиране на стопанства и осигуряване на субсидия до 1500 евро/стопанство.
  - ✓ Създаване на условия за облекчен достъп на дребните земеделски производители до пазари за реализация на земеделска продукция.
  - ✓ Мерки за пресичане контрабандата на храни.
  - ✓ Целево използване на държавния поземлен фонд за стимулиране на продуктовото разнообразие и насърчаване отглеждането на интензивни култури.
  - ✓ Стимулиране на сдружаването на селскостопанските производители за постигане на конкурентна и икономически ефективна селскостопанска продукция с висока добавена стойност, предназначена за вътрешния и външния пазар.
-

ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ И РАЗВИТИЕ НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО

- ✓ Разработване на 7-годишни планове за дейността на дирекциите на природните паркове с оглед включването им в Националната приоритетна рамка за дейности по НАТУРА 2000 за програмния период 2014-2020 г. на ЕС.
  - ✓ Изграждане на единна автоматизирана система за наблюдение и откриване на пожари в и в близост до горските територии и населените места.
  - ✓ Разработване на методики за устойчивостяване и възмездяване на екосистемните ползи от горите. Пилотно прилагане на разработените методики.
  - ✓ Подпомагане устойчивото стопанисване на недържавните гори и работата на лесовъдите на частна практика.
  - ✓ Извършване на национална инвентаризация на горските територии; текущ контрол на подробната ежегодна инвентаризация на горските територии.
  - ✓ Повишаване усвояването на средства от международни и европейски програми и други финансови инструменти през следващия програмен период (2014-2020 г.) чрез разработване и изпълнение на Дългосрочна програма на Изпълнителната агенция по горите за повишаване усвояването на средства от Европейските структурни фондове за новия програмен период 2014-2020 г.
-

ЕКОЛОГИЯ И ЗЕЛЕНА ИКОНОМИКА

Превръщане на екологичните предимства на страната в национален ресурс за развитие

- ✓ Интегриране на екологичните политики, превенция на промените в климата с адаптирането им в общи политики за развитие и синергия в устойчивото развитие.
  - ✓ Интегрирано управление на водите за опазване и подобряване на водните ресурси, рационално използване и справедливо разпределение за населението, икономиката и екосистемите, както и възстановяване на количеството и качеството на водите.
  - ✓ Предотвратяване и намаляване на неблагоприятното въздействие на наводненията върху човешкото здраве, околната среда, културното наследство и стопанската дейност.
-

Използване на отпадъците като ресурс за икономиката и опазване на околната среда

- ✓ Използване на отпадъците като ресурси чрез прилагане на йерархията при тяхното управление, в т.ч. постигане на по-висока степен на рециклиране, което допринася за намаляване използването на първичните природни ресурси.
  - ✓ Въвеждане на екологосъобразни подходи за третиране на специфични потоци отпадъци.
  - ✓ Провеждане на дългосрочна устойчива политика за подобряване качеството на атмосферния въздух.
  - ✓ Разработване и представяне на потенциала на екосистемите на територията на страната. Подкрепа за модерни форми на управление и устойчиво развитие на зоните по Натура 2000.
  - ✓ Обновяване на информационните системи и разширяване на публикуваната информация за състоянието на системите и факторите на околната среда. Повишаване информираността на обществото и ангажиране на гражданския сектор в мониторинга на процесите на управление на елементите на околната среда.
  - ✓ Изграждане и развитие на нисковъглеродна икономика на природата с нови зелени работни места и максимално повишаване на енергийната ефективност. Разкриване на зелени работни места в икономически дейности, свързани с производство на стоки и предоставяне на услуги, подпомагащи опазването на околната среда.
-

АНГАЖИМЕНТ НА ДЪРЖАВАТА ЗА РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА

Дългосрочно устойчиво развитие на диверсифициран национален туристически продукт

- ✓ Разработване съвместно с бизнеса на дългосрочна стратегия за устойчиво развитие на отрасъла с ясно посочен ангажимент на държавата.
  - ✓ Разрешаване на проблемите със собствеността и държавното участие в туристическите курорти с цел по-доброто им функциониране.
  - ✓ Разработване и предлагане на туристически продукти, достъпни за всички категории туристи.
  - ✓ Съдействие на държавата за осигуряване на по-евтин и бърз начин за издаване на български туристически визи за граждани на страни, нечленуващи в ЕС.
  - ✓ Трайно уреждане на проблемите с концесионирането на плажовете с цел да се разшири използваемостта на плажната ивица и да се подобри поддръжката ѝ за привличане на повече туристи.
  - ✓ Осигуряване на диверсифицирани транспортни схеми, които да гарантират конкурентни цени на транспортните услуги до курортните комплекси. Партньорство и делегиране на функции на браншовите организации.
  - ✓ Законовата и подзаконовата нормативна база ще се разработва в диалог с браншовите организации с цел:
    - Намаляване на административната тежест.
    - Стриктен контрол на качеството на предоставяните туристически услуги.
    - Ангажимент на държавата за провеждане на национална реклама, съгласувана с браншовите организации, и участието на националните медии. Таргетирани послания за различните пазари и различните сегменти от пазарите.
-

Съхраняване и устойчиво използване на ресурсите за развитие на различните видове туризъм успоредно със сезонния рекреационен туризъм, с който България е най-известна на основните пазари

- ✓ Развитие на екологичен туризъм за повишаване качеството на живот и благосъстоянието на местните общности при активното им участие във формирането на политиката в тази област.
  - ✓ Пълноценно използване на възможностите за развитие на СПА, балнео и спортен туризъм за позиционирането на България като туристическа дестинация от по-висок клас и за привличане на по-платежоспособни туристи.
  - ✓ Развитие на културно-историческия туризъм. Ангажимент на държавата за изграждане на инфраструктура към културно-исторически забележителности и тяхното поддържане.
-

Цялостна държавна политика за развитие на човешките ресурси в туризма

- ✓ Повишаване качеството на образователните програми в консултации с браншовите организации.
  - ✓ Преодоляване на дефицитите от работна сила с изпълнението на целеви програми за заетост и квалификация.
  - ✓ Насърчаване на гъвкави форми на заетост.
  - ✓ Задължителни стажове на студентите по туризъм - държавна поръчка, в българските туристически обекти.
-

МОДЕРНА ТРАНСПОРТНА СИСТЕМА

Провеждане на национална транспортна политика, основана на приемственост, ефективност и експертност. Осигуряване на пълно съответствие с общоевропейската визия от „Бялата книга“ за транспортната политика на ЕС и новите насоки за развитие на Трансевропейската транспортна мрежа.

Изграждане на модерна, балансирана и интегрирана транспортна инфраструктура по основната и разширената Трансевропейска мрежа на територията на България

- ✓ Продължаване на реализацията и подготовка на основните приоритетни инфраструктурни проекти в сектор транспорт, определящи развитието на регионите.
  - ✓ Северозападен регион – модернизация на железопътната линия Видин – София, път Мездра – Ботевград; скоростен път Видин – Монтана (I участък Видин – Димово 26,77 км; II участък Димово – Бела – Ружинци 56,55 км; III участък Ружинци – Монтана 10,31 км и IV участък Монтана – Враца 28,70 км); нов граничен контролно-пропускателен пункт Салаш-Ново Корито; модернизация на пристанищата във Видин и Лом.
  - ✓ Северен централен и Североизточен регион – магистрала „Хемус“ и железопътната линия Русе – Варна.
  - ✓ Черноморски регион – ускоряване завършването на Коридор VIII до гр. Бургас и гр. Варна, магистрала „Черно море“; железопътна линия „Карнобат – Синдел“; контейнерни терминали във Варна и Бургас; развитие на синя зона Черно море – Средиземно море.
  - ✓ Югозападен и Южен централен регион – завършване на магистрала „Струма“, модернизация на железопътните линии София – Пловдив и София – Перник – Радомир.
  - ✓ Изграждане чрез публично–частно партньорство на нови товарни логистични центрове в градовете София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Видин.
-

Развитие на железопътния транспорт като евтин, достъпен и екологичен

- ✓ Оздравяване на Българските държавни железници.
  - ✓ Разработване и приемане на програма за цялостна модернизация и поддържане на железопътната инфраструктура на страната.
-

Осигуряване на качествени транспортни услуги на населението, равнопоставен достъп, сигурност, безопасност и опазване на околната среда

- ✓ Изграждане на интегрирани системи за обществен транспорт в зоните на големите градове.
  - ✓ Осигуряване защитата на правата на пътниците в отделните видове транспорт, вкл. чрез законодателни промени.
  - ✓ Подобряване на транспортната логистика чрез развитие на комбиниран интермодален транспорт и внедряването на интелигентни транспортни системи във всички видове транспорт.
  - ✓ Стимулиране на диалога между държавата и общините с браншовите организации на транспортния бизнес.
-

НАМАЛЯВАНЕ НА РАЗЛИЧИЯТА МЕЖДУ РЕГИОНИТЕ

- ✓ Приемане и изпълнение на регионални планове за развитие на районите от ниво 2 за периода 2014-2020 г. за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и намаляване на дисбалансите между регионите в страната; Извършване на последващи оценки за изпълнението на регионалните планове за развитие на районите от ниво 2 за периода 2007-2013 г.
  - ✓ Укрепване на капацитета за стратегическо планиране, координация, наблюдение и оценка на политики, подпомагащи устойчивото интегрирано развитие на районите в България и подобряване на регионалната координация на средствата от ЕС.
  - ✓ Изграждане на единна информационна система за наблюдение на социално-икономическото развитие на регионите и за координация и контрол на въздействието на интервенциите за балансирано регионално развитие.
  - ✓ Подготовка на предложения за промени в законодателството за регионалното развитие – Закона за регионалното развитие и правилника за прилагането му. Партньорство с националното сдружение на общините в България.
  - ✓ Разработване на пилотна програма за интегрирано развитие на изоставащи райони и общини в Северозападна България за периода 2014-2020 г.
  - ✓ Изграждане на интегрирани системи за обществен транспорт в зоните на големите градове.
  - ✓ Ускорени и ефективни реформи на ВиК отрасъла. Въвеждане на постоянен граждански контрол за резултатите от дейността на ВиК операторите и цената на услугите.
  - ✓ Преструктуриране на ВиК дружествата и превръщането им от собственици на ВиК инфраструктурата във ВиК оператори.
  - ✓ Създаване на ясна устройствена основа за инвестициите в България.
  - ✓ Противодействие на свлачищните, ерозионните и абразионните процеси.
  - ✓ Активизиране участието на България в програмите за европейско териториално сътрудничество, в т.ч. по Дунавската стратегия на ЕС.
  - ✓ Възстановяване процеса на децентрализация, като поетапно се преотстъпват функции и ресурси от централната власт на по-ниските нива на управление.
  - ✓ Очертаване на основни приоритетни инфраструктурни проекти, определящи развитието на регионите:
  - ✓ Внедряване на “интелигентни транспортни системи” (ITS) за достигане на европейските стандарти в сектора – избор и въвеждане на модел за заплащане ползването на пътната инфраструктура в Република България.
-

**ПУБЛИЧНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ И АДМИНИСТРАТИВНИТЕ
УСЛУГИ В ПОЛЗА НА ГРАЖДАНИТЕ И БИЗНЕСА**

- ✓ Провеждане на комплексна административна реформа на базата на функционален анализ на институциите и общата рамка – оптимизиране на броя на административните звена.
  - ✓ Привличане и изграждане на висококвалифицирани специалисти в публичния сектор.
  - ✓ Анализ на дейността на държавните агенции и прехвърляне на функции и отговорности към министерствата.
  - ✓ Подобряване на административния капацитет за изпълнение на ангажиментите, произтичащи от членството в ЕС.
-

ВЪВЕЖДАНЕ НА ЕЛЕКТРОННО ПРАВИТЕЛСТВО, ДИГИТАЛНА БЪЛГАРИЯ

- ✓ Консолидиране и унифициране на електронната информация от министерства, агенции, общини.
  - ✓ Техническа и финансова оптимизация на комуникационната свързаност на министерства, агенции, общини.
  - ✓ Законодателни и административни промени за преминаване към електронен архив.
  - ✓ Проект за покриване на страната с Интернет свързаност с безплатен (там, където е възможно) достъп на публични обществени места.
  - ✓ Надграждане на проект за Електронна автентификация и идентификация на граждани за използване на услуги – част от електронното правителство.
  - ✓ Анализ и поддръжка на съществуващите компоненти и тези в процес на изграждане – част от електронното правителство.
  - ✓ Изготвяне на доклад за напредъка на изпълнението на Националната стратегия за развитие на широколентовия достъп в Република България (2012-2015г.).
  - ✓ Изготвяне на анализ и доклад за напредъка на изпълнение на дейностите по националната програма „Цифрова България 2015” и тяхното актуализиране и допълване.
  - ✓ Усъвършенстване на секторната законова (Закон за електронните съобщения, Закон за пощенските услуги) и подзаконова нормативна база в резултат на взаимодействието между институциите и неправителствения сектор в рамките на Обществените съвети.
  - ✓ Актуализиране на секторните политики в областта на електронните съобщения и пощенските услуги, очертаващи тенденциите и приоритетите в секторите.
  - ✓ Приключване процеса на цифрово телевизионно радиоразпръскване в Република България, което включва и снабдяване на лица със специфични социални потребности с декодиращи устройства.
-

II. ЗАЕТОСТ, СОЛИДАРНОСТ И СОЦИАЛНА СПРАВЕДЛИВОСТ

ДЪРЖАВАТА, БИЗНЕСЪТ И ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО СРЕЩУ БЕДНОСТТА

Намаляването на бедността и социалното изключване ще е резултат от общата социално-икономическа политика, включително мерките за насърчаване на малките и средните предприятия, насърчаване на икономическата активност, стимулиране на образованието, подобряване на здравеопазването.

РАЗШИРЯВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ И МРЕЖИТЕ ЗА СОЦИАЛНА ЗАЩИТА

- ✓ Приемане на Национална стратегия за дългосрочна грижа и план за действие за нейното изпълнение.
  - ✓ Предоставяне на интегрирани услуги за ранно детско развитие за деца от 0 до 7 г. и техните семейства по Проекта за социално включване, който се финансира от Международната банка за възстановяване и развитие.
  - ✓ Продължаване на процеса на деинституционализация на грижата за децата чрез развитие на приемната грижа, създаване на социални услуги в общността и разширяване на мрежата от подкрепящи услуги.
  - ✓ Засилване на процеса на деинституционализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания чрез разширяване на мрежата от услуги в домашна среда, социални услуги в общността и подобряване на взаимодействието между социалните и здравните услуги.
  - ✓ Разработване и утвърждаване на финансов механизъм за осигуряване на устойчивост на услугите, финансирани със средства по Оперативните програми.
  - ✓ Подобряване на нормативната уредба в областта на социалните услуги.
-

ПОВЕЧЕ ЗАЕТОСТ, НАМАЛЯВАНЕ НА БЕЗРАБОТИЦАТА

- ✓ Повишаване на подготовката за заетост на младите хора и ограничаване на безработицата чрез изпълнение на Националния план за изпълнение на „Европейската гаранция за младежта“ чрез увеличаване на възможностите за стажуване, чиракуване, осигуряване на субсидирана заетост за първа работа, активиране на младите хора, които не търсят работа, обучение на работното място за нискоквалифицираните под ръководството на наставник. Насърчаване на младежкото предприемачество в иновативни предприятия.
- ✓ Развитие на дейностите по прогнозиране на бъдещите тенденции в търсенето и предлагането на труд и използване на резултатите от прогнозите при разработването и провеждането на секторните политики и отчитане на тяхното въздействие върху заетостта в процеса на планиране.
- ✓ Засилване на регионализацията чрез разнообразяване и повишаване качеството на регионалните програми за заетост и включване на социално слабите безработни в различни форми на активиране, ограмотяване и обучение.
- ✓ Прилагане на отраслов подход за осигуряване на висококвалифицирана работна сила за заетост на качествени и високопроизводителни работни места в традиционните сектори на икономиката и насърчаване на заетостта във високотехнологичните сектори, новите енергийни сектори, секторите с висока добавена стойност, включително на „зелени работни места”, с цел ограничаване на безработицата.
- ✓ Субсидираната заетост на неравнопоставените групи (младежи, хора с увреждания, безработни над 50-годишна възраст и др.) да бъде предимно в частния сектор, където безработните имат шанс да останат на постоянна работа и да повишат квалификацията си; същевременно така ще се подпомага частният сектор, като се поемат от държавата част от разходите за наетия персонал.
- ✓ Подкрепа за безработните от по-високите възрастови групи чрез обучение по ключови компетентности и субсидирана заетост за осигуряване на недостигащ стаж за пенсиониране.
- ✓ За нискоквалифицираните, включително роми, субсидираната заетост ще се съчетава с ограмотяване, мотивационно обучение, обучение по ключови компетентности и за придобиване на професия, за да се постига не само предотвратяване на крайната бедност и осигуряване на доходи, но и придобиване на умения и квалификация.
- ✓ По отношение на курсовете за обучение е важно да се осигури достъп, особено за безработните от селата, да се повиши качеството на обучението. Да се развие системата за мониторинг и оценка на резултатите чрез анкетиране на участниците и на работодателите, които след това са ги наели на работа. Да се дава публичност на резултатите и да се популяризират добрите центрове за професионално обучение. Периодът на провеждане на курсовете да се съобрази с неактивния период от годината. Ще продължи реализирането на принципа „парите следват обучавания” чрез ваучери за обучение и др. При закриване и реструктуриране на големи предприятия ще се разработват браншови програми за придобиване на нова професия, мотивационно обучение и обучение по ключови компетентности и субсидирана заетост.

- ✓ Агенцията по заетостта ще развива своя капацитет за предоставяне на индивидуализирани услуги, повече електронни услуги, възможности за самоинформиране на безработните, разширяване на пазарната си ниша към сегмента на по-качествените работни места.
-

ПОЛИТИКА ПО ДОХОДИТЕ

- ✓ Провеждане на политика по заплащането на труда, основаваща се на икономическите резултати и личния принос, квалификацията на работещите и на производителността на труда, в диалог със социално-икономическите партньори.
  - ✓ Повишаване на минималната работна заплата при отчитане ръста на продуктивността на труда, инфлационните темпове и конкурентоспособността на българската икономика с цел достигане до 450 лв. в рамките на управленския мандат.
  - ✓ Увеличаване на разполагаемия доход в домакинствата чрез въвеждането на принципи на „Семейното подоходно облагане“ през втората половина на мандата след анализ на социалните и фискални ефекти.
-

СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

- ✓ Развитие на иновативни механизми за устойчиво насърчаване на инвестициите на осигурителите и осигурените лица в допълнителното и доброволното пенсионно осигуряване, включително чрез разработването на модели за инвестициите в социалната сфера.
  - ✓ Анализиране на възникващите социални рискове в съвременното общество и развитието на схеми за гарантиране на достъпа до качествени дългосрочни грижи.
  - ✓ Спиране увеличаването на изискуемия за пенсиониране осигурителен стаж и възраст и въвеждането на гъвкави условия за пенсиониране при недостиг на до 2 години осигурителен стаж и/или възраст след консултации със социалните партньори.
  - ✓ Възстановяване на т. нар. „швейцарско правило“ за осъвременяване на пенсиите от 2014 г.
  - ✓ Постепенно установяване на трайно съотношение (1/10) между минималния и максималния осигурителен доход с оглед подобряване на приходите, повишаване на мотивацията за осигуряване на лицата с по-високи доходи и повишаване адекватността на пенсиите.
-

СТИМУЛИРАНЕ НА РАЖДАЕМОСТТА И ОТГЛЕЖДАНЕТО НА ДЕЦА

- ✓ Адекватно ежегодно актуализиране на размера на обезщетението за отглеждане на дете до 2-годишна възраст.
  - ✓ Актуализиране размера на месечните семейни помощи за деца в зависимост от възможностите на държавния бюджет.
  - ✓ Актуализиране размера на месечната добавка за деца с трайни увреждания в съотношение 70% от МРЗ.
  - ✓ Подобряване на критериите за отпускане на определени видове семейни помощи, като например: еднократната помощ за майки-студентки, еднократната помощ за бременност и други.
  - ✓ Подобряване на контрола с оглед предотвратяване на недобросъвестно получаване на семейни помощи за деца.
  - ✓ Анализирание на възможностите за въвеждане на семейно подпомагане.
-

ОПТИМИЗИРАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ ЗА УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ

- ✓ Подобряване целенасочеността на социалните помощи, повишаване на ефективността на програмите за социално подпомагане.
  - ✓ Насърчаване на трудовата заетост и обучението на подпомаганите трайно безработни лица в трудоспособна възраст за повторното им включване на пазара на труда.
  - ✓ Намаляване на зависимостта от социални помощи чрез осигуряване на по-добро финансиране при реализацията на програми и проекти в областта на социалното подпомагане.
  - ✓ Разширяване на обхвата на програмата за целево енергийно подпомагане, чрез актуализиране на диференцирания минимален доход (ДМД) за отопление за всички целеви групи.
  - ✓ Увеличаване на размера на целевата помощ за отопление.
  - ✓ Увеличаване на Гарантирания минимален доход.
-

ИНТЕГРАЦИЯ НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ

- ✓ Усъвършенстване процедурата по освидетелстване на трайна неработоспособност.
  - ✓ Да не се допуска проектиране, въвеждане в експлоатация или започване на ново строителство, както и основен ремонт без проект, отговарящ на изискванията за достъпна среда.
  - ✓ Изпълнение на Плана за действие за привеждане от Република България на нормативната уредба и политики в областта на хората с увреждания в съответствие с разпоредбите на Конвенцията за правата на хората с увреждания (2013-2014 г.).
  - ✓ Разработване на механизми и определяне на отговорни органи за координация, мониторинг и независим мониторинг по Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН.
  - ✓ Синхронизиране на българското законодателство в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.
  - ✓ Изготвяне на първия доклад на Република България до Комитета на ООН за правата на хората с увреждания.
  - ✓ Изготвяне на дългосрочна национална стратегия за правата на хората с увреждания в контекста на прилагането на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.
-

РАВЕНСТВО МЕЖДУ ПОЛОВЕТЕ И АНТИДИСКРИМИНАЦИЯ

- ✓ Синхронизиране на националното законодателство в областта на антидискриминацията в съответствие с промените в европейското законодателство.
  - ✓ Разработването на Закон за равнопоставеността между половете.
  - ✓ Укрепване на институционалния механизъм за равенство между половете.
  - ✓ Развитие на мрежа от социални услуги, в т.ч. и мрежа от кризисни центрове за жени – жертви на насилие.
-

РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНО ОБРАЗОВАНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА

Качествено предучилищно възпитание и училищно образование. Намаляване на отпадащите ученици

- ✓ Нов закон за предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование.
  - ✓ Промяна на учебните програми, учебните планове, учебното съдържание и учебниците съобразно възрастовите и психологическите особености на децата и учениците.
  - ✓ Усъвършенстване на системата на делегираните бюджети в образованието. Въвеждане на допълнителни фактори за оценяване развитието на учебния процес.
  - ✓ Електронен регистър на всеки ученик до завършване на средно образование.
  - ✓ Модернизация и развитие на образователната инфраструктура. Изработване на национална образователна карта.
  - ✓ Подобряване на материалната база в училищата.
  - ✓ Поетапно изграждане на многофункционални зали за групи училища за осмисляне на свободното време и спорт по местоживееене.
  - ✓ Условия за пълноценно интегриране на децата със СОП към учебния процес.
  - ✓ Програми за развитие на знания и умения по природо-математическите науки и по направленията, свързани с утвърждаване на националните и общочовешките ценности.
  - ✓ Създаване на училища „Втори шанс” за отпаднали ученици и възрастни.
  - ✓ Развитие на публично-частното партньорство в образованието.
-

Реформиране на професионалното образование и обучение. Обвързване с потребностите на пазара на труда. Развитие на публично-частното партньорство

- ✓ Нов Закон за професионалното образование и обучение.
  - ✓ Развитие на професионалното образование и обучение чрез осъвременяване на учебното съдържание в партньорство с браншовите организации. Модернизиране на материално-техническата база.
  - ✓ Въвеждане на защитени професии, необходими за развитието на регионите и за стратегическите отрасли на икономиката.
  - ✓ Модулна организация на професионалната подготовка. Обучение в реална работна среда и съдействие за производствени стажове.
  - ✓ Въвеждане на кредитна система в професионалното образование и обучение: натрупване и трансфер на кредити от учене и квалификация.
  - ✓ Прилагане на система за валидиране на знания, умения и компетентности.
  - ✓ Осигуряване на професионална подготовка на лица със специални образователни потребности.
-

Реформиране на висшето образование с цел синхронизирането му с другите национални политики

- ✓ Въвеждане на тригодишна финансова рамка за финансиране на държавните висши училища, отчитаща резултатите от научноизследователската и преподавателската дейност и необходимостта от развитие на образователната и научната инфраструктура.
  - ✓ Развитие на нов модел за взаимодействие между висшите училища и бизнеса, хармонизиране на учебните програми с обществените потребности.
  - ✓ Разработване на национална карта „Образование-реализация”.
  - ✓ Обезпечаване на програми за културни и спортни дейности на студенти и преподаватели.
  - ✓ Равнопоставеност между държавните и частните висши училища при ясни отговорности на държавата към ДВУ.
  - ✓ Увеличаване броя на завършилите висше образование с 4% годишно за постигане целите на Стратегията Европа 2020.
-

Мерки за връщане на доверието към българския учител

- ✓ Въвеждане на държавен стандарт за учителски труд – базисна и надграждаща квалификация, качество на труда, заплащане, кариерно развитие.
  - ✓ Стимули за квалификация на учителите, модули за всеки клас и за всеки предмет.
  - ✓ Усъвършенстване на системата за диференцирано заплащане в съответствие с кариерното израстване на учителите.
  - ✓ Стипендии за студенти, подготвящи се за учители. Въвеждане на позицията „стажант-учител“, „млад-учител”.
  - ✓ Разработване на социални пакети за млади учители – минимален праг на заплащане, достъп до информация.
  - ✓ Партньорство с браншовите и синдикалните организации в образованието.
-

РАСТЕЖ, ОСНОВАН НА ЗНАНИЕТО И НАУКАТА

- ✓ Укрепване на обществените научни организации (БАН, ССА, ДВУ) чрез устойчиво финансиране на научни изследвания с акцент върху резултатността от изпълнените задачи.
  - ✓ Проектно научно финансиране в зависимост от националните икономически и социални приоритети.
  - ✓ Развитие на развойни центрове в научните организации и висшите училища. Стимулиране на сътрудничеството между научните организации, висшите училища и бизнеса.
  - ✓ Последователно постигане целите на Стратегия Европа 2020 – за инвестиции в научноизследователска и развойна дейност за периода до 2020 г.
  - ✓ Стимулиране на научни институции, които внедряват в български предприятия;
  - ✓ Стимулиране на фирми, които инвестират или даряват в научни организации;
  - ✓ Стимули за чуждестранни инвеститори, които произвеждат и внедряват български научни продукти и технологии;
  - ✓ Ефективно използване на фонд „Научни изследвания” към МОН. Координация с дейността на Иновационния фонд към МИЕ.
  - ✓ Мерки за привличане на български учени от чужбина на проектна основа в приоритетните области;
  - ✓ Увеличаване броя на младите български учени в съответствие със Стратегия Европа 2020.
-

ДЪРЖАВАТА ЗА РАЗВИТИЕТО НА СПОРТА

- ✓ Цялостна политика за решаване на проблемите на спорта от детската градина до висшите училища, спорта по местоживеене и месторабота спортните училища.
  - ✓ Нов Закон за спорта, Национална програма за развитие на физическото възпитание и спорта 2013-2016 г., Наредба за условията и реда за финансово подпомагане на спортни дейности. Нова Методика за категоризация на спортовете.
  - ✓ Утвърждаване на ценностите на олимпийското движение. Подкрепа за подготовката на българските участници в олимпийските игри.
  - ✓ Уреждане на проблемите със собствеността на спортните бази и изграждане и модернизация на спортна инфраструктура.
  - ✓ Изграждане на мултифункционални спортни комплекси.
  - ✓ Създаване на условия за развитие на талантливите спортисти и утвърждаване на елитния спорт като средство за повишаване националния престиж на Република България.
  - ✓ Партньорство със спортните организации за изпълнение на националната стратегия до 2022 г. и националната програма за развитие на спорта до 2016 г. Насърчаване на спорта за хора с увреждания.
  - ✓ Грижа за спортните училища и подрастващите спортисти.
-

ОСИГУРЯВАНЕ НА ПО-КАЧЕСТВЕНО И ДОСТЪПНО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Възстановяване на баланса и взаимовръзката между отделните елементи на здравната система

- ✓ Въвеждане на единна интегрирана информационна система на електронно здравеопазване с цел пълна прозрачност и ефективно използване на финансовия ресурс електронно здравно досие, електронна рецепта, пациентска здравна карта. Въвеждане на регистри за социално значимите заболявания.
  - ✓ Рационализиране на системите за финансово управление и контрол в здравеопазването.
  - ✓ Укрепване и модернизиране на системата на Спешната помощ, съпроводено с разширяване на територията на общини без лечебни заведения.
  - ✓ Подкрепа за държавните и общинските лечебни заведения в по-малките и отдалечените населени места.
-

Ефективна защита на потребителите на здравни услуги

- ✓ Намаляване на потребителска такса за пенсионери в размер на 1 лев.
  - ✓ Преориентиране на здравната система към профилактика и предотвратяване на социално значимите заболявания.
  - ✓ Приоритет на майчиното, детското и училищното здравеопазване. Здравна помощ в училища, детски градини и ясли.
  - ✓ Възстановяването на доверието в системата на здравеопазването чрез създаване на условия за реална конкуренция, ефективен контрол и качество на медицинските услуги
  - ✓ Привличане на национално представителни неправителствени организации като партньори в повишаване на здравната култура, информираността и профилактиката.
-

Гарантиране на условията за професионално развитие на медицинските кадри

- ✓ Инвестиране в обучение и развитие на човешките ресурси в системата на здравеопазването.
  - ✓ Мерки за преодоляване на дефицитите от медицински кадри.
  - ✓ Стимулиране на мениджмънта на лечебни заведения, които осигуряват доброто им финансово състояние.
  - ✓ Улесняване на специализацията на лекарите.
  - ✓ Корекция на финансовия модел на здравеопазването.
-

III. УКРЕПВАНЕ НА ДЪРЖАВНОСТТА

СТАБИЛНОСТ, СИГУРНОСТ И ЗАКОННОСТ

- ✓ Структуриране на системата за защита на национална сигурност чрез приемане на рамков закон за системата и устройствено-функционални закони за Националната разузнавателна служба, Националната служба за охрана, служба „Военна информация” и нов закон за МВР.
  - ✓ Сливане на ГДБОП и ДАНС за постигане ефективно противодействие на организираната престъпност и корупцията по високите етажи на властта, международния тероризъм и екстремизъм.
  - ✓ Акцент върху противодействието на престъпността срещу личността и собствеността на гражданите (т. нар. битова престъпност) и върху престъпленията, ощетяващи държавния бюджет (контрабанда, измами, свързани с ДДС).
  - ✓ Изграждане на нова система за планиране на дейността в МВР, основана на анализ на средата за сигурност и гъвкаво използване на ресурсите според концентрацията на престъпна дейност.
  - ✓ Завишаване на контрола по изпълнението и отчитането на задачите в МВР. Въвеждане на критерии и измерими показатели за оценка на резултатността в полицейската дейност.
  - ✓ Промяна на организацията на работните процеси на МВР. Промяна в структурата и функционалните задължения на отделните звена в МВР, в организацията на оперативно-издирвателната, патрулно-постовата и дейността по разследване.
  - ✓ Промяна в управлението на човешките ресурси в МВР. Ясни правила за назначаване, преминаване на държавната служба и освобождаване от длъжност. Разработване на програма за интегритет на служителите в МВР. Системно обучение на състава.
  - ✓ Гарантиране на законността в дейността на МВР. Система от мерки за контрол на откриването, воденето, движението и приключването на дела на оперативен отчет и исканията за прилагане на СРС.
  - ✓ Ефективно управление на финансовите и материалните ресурси в МВР. Изграждане на механизми за разпределение и изразходване на ресурсите съобразно целите и приоритетите.
  - ✓ Повишаване на общественото доверие към системата на МВР. Публикуване на програмата за работата на МВР, публичност на плана и периодичен публичен отчет на МВР. Подобряване на организацията, свързана с достъпа до обществена информация.
-

МОДЕРНО ПРАВОСЪДИЕ И ПРАВНА СИГУРНОСТ

- ✓ Конструктивно взаимодействие със съдебната система за изпълнение на препоръките на ЕК в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка, установен с Решение на ЕК от 13 декември 2006 г.
  - ✓ Подобряване сътрудничеството със съдебната система за осъществяване на нейното модернизиране.
  - ✓ Въвеждане на мерки за преодоляване на неравномерната натовареност на магистратите.
  - ✓ Повишаване на доверието в съдебната система чрез гарантиране на независимостта на магистратите.
  - ✓ Съвместно с Висшия съдебен съвет създаване на обективни критерии за по-широко участие на гражданското общество в съдебния процес.
  - ✓ Въвеждане на ясни и прозрачни критерии и изисквания за избирането, дейността и оценката на административните ръководители в съдебната система.
  - ✓ Осигуряване на по-достъпно прозрачно правосъдие чрез въвеждане на електронни услуги.
  - ✓ Създаване на условия за разширяване на извънсъдебните способности за решаване на спорове.
  - ✓ Осигуряване на правна сигурност в икономическия и обществен живот чрез по-добро законодателство.
  - ✓ Открито участие на неправителствения сектор и професионалните организации при определянето на стратегическите и програмни приоритети в областта на правосъдието.
-

АКТИВНА ВЪНШНА ПОЛИТИКА

- ✓ Балансирана и разумна външна политика, основана на българските национални интереси и евроатлантическите ценности.
  - ✓ Пълноценно участие във формирането и реализацията на политиките на ЕС по ключови за Съюза и страната въпроси. Подготовка за първото ротационно председателство на Р България на Съвета на ЕС през 2018 г.
  - ✓ Ефективна регионална политика и възстановяване на позициите на България като генератор на политики и инициативи за насърчаване на многостранното сътрудничество и активизиране на съществуващите инициативи в Югоизточна Европа и Черноморския регион.
  - ✓ Подкрепа за европейската перспектива за страните от Западните Балкани при изпълнение на съответните изисквания от тяхна страна и стриктно спазване на принципа за добросъседство.
  - ✓ Ангажимент на дипломатическите и търговско-икономическите служби за осигуряване на експортни възможности за българския бизнес и привличане на чуждестранни инвестиции.
  - ✓ Гарантиране на значима, адекватна и видима роля на България в регионален и глобален план чрез участието ни в ООН и други международните организации.
  - ✓ Защитата на правата и интересите на българските граждани в чужбина и оказване на подкрепа на българските общности зад граница за съхраняването и развитието на българската идентичност, култура и духовни ценности.
-

ОТБРАНА, СИГУРНОСТ И ПАРТНЬОРСТВО

- ✓ Активно участие в политиките за сигурност и отбрана на НАТО и ЕС;
  - ✓ Участие в международни операции за поддържане на мира и сигурността;
  - ✓ Извършване на цялостен стратегически преглед на сигурността и отбраната на страната;
  - ✓ Разработване и приемане на нов План за развитие на въоръжените сили.
  - ✓ Разработване и приемане на Програма за превъоръжаване и модернизация на въоръжените сили – до 2028 г.
  - ✓ Преструктуриране и усъвършенстване на системата и структурата на военното образование.
  - ✓ Партньорство с неправителствените организации, военно-патриотичните съюзи и сдруженията на офицерите и сержантите от резерва и запаса.
  - ✓ Въвеждане на програми за военна подготовка на учениците в средните училища;
  - ✓ Осъществяване на промени в Плана за развитие на въоръжените сили с цел балансиране на отбранителните способности.
  - ✓ Усъвършенстване на законодателната рамка в областта на отбраната и въоръжените сили. Закон за отбраната и въоръжените сили – 2013-2014 г., Закон за резерва.
-

РАЗВИТИЕ И ЗАКРИЛА НА БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА. ДУХОВНОСТТА – НАЦИОНАЛЕН ПРИОРИТЕТ

Постигане на национален консенсус за дългосрочна стратегия за развитие и закрила на българската култура

- ✓ Национална стратегия за развитие на изкуствата, културните и творческите индустрии, културното наследство и културния туризъм в България 2013-2020 г. Осигуряване на прозрачност и широка публичност при обсъждане и приемане на програмния дългосрочен документ.
  - ✓ Създаване на постояннодействащ Обществено-консултативен съвет по съвременно развитие на българската култура.
  - ✓ Усъвършенстване на действащата нормативна база в областта на културата: чрез промени в Закона за авторското право и сродните му права, Закона за културното наследство, нов Закон за защита и развитие на културата, Закон за сценичните изкуства, нов Закон за народните читалища.
  - ✓ Изработване на концепция за екология на межкултурния диалог, промяна на разбирането за ролята на малцинствата в съвременното демократично общество;
  - ✓ Присъединяване към декларацията за достъп до култура на младите хора, инициирана от Българската асоциация на работодателите в областта на културата (БАРОК) и Българската асоциация на младежките работници (БАМПА).
  - ✓ Регламентиране на меценатството, обществените фондове за подпомагане на културата в България; активно участие в европейските оперативни програми “Конкурентоспособност” и “Развитие на аудиторията на културните и творчески индустрии” за осигуряване на широк достъп до културните продукти в изпълнение Лисабонското споразумение.
-

Духовна консолидация на нацията

- ✓ Осигуряване на условия за развитие на културните и творческите индустрии в България.
  - ✓ Развитие на капацитета на културните институции и осигуряване на достойни условия за професионално развитие.
  - ✓ Усъвършенстване на нормативната база за развитие на творческите индустрии.
  - ✓ Защита на равнопоставеността на творците и всички държавни, общински и частни културни организации и подпомагане на творческите им проекти.
  - ✓ Разработване и въвеждане на устойчив финансов модел за оценка на труда на творците; Създаване на условия и стимули за повишаване на заетостта в сферата на културните и творческите индустрии. Оценка на ефекта от делегираните бюджети.
  - ✓ Подпомагане и популяризиране на иновации в творческите процеси чрез разширяване на програмите на Национален фонд “Култура” за “Творчески дебюти” “Мобилност”, “Научни изследвания на културните процеси” и “Млади творчески таланти”.
  - ✓ Продължаване процеса на дигитализация на фондовете от културното наследство (библиотеки, архиви, музейни експозиции, филмотеки, фонотеки и др.) с цел тяхното съхранение, опазване, разпространение и включване в образователната система.
  - ✓ Създаване на публични регистри на движими и недвижими културни ценности.
  - ✓ Осъвременяване на материалната база на културните институти.
  - ✓ Социализиране на археологическите и архитектурни културни ценности и разширяване на ролята на публично-частните партньорства за постигане на устойчив възпитателен, културен и пазарен дългосрочен ефект.
  - ✓ Разширяване и утвърждаване на стратегическа рамка за определяне на ежегодните теренни археологически проучвания и базирането им в интегрирана регионална и европейска стратегия за развитие на археологическата наука в контекста на общата европейска стратегия за опазване на културното наследство.
-

Културата – посланик на българската държава в чужбина

- ✓ Анализ и оценка на ефективността от дейността на културните центрове в чужбина. Подкрепа на представянето на българските творци в чужбина.
  - ✓ Насърчаване на международното партньорство на българските културните институти и съвместни проекти с чуждестранни културни институции.
  - ✓ Стимулиране на културните прояви в чужбина.
-

ПЪТ КЪМ СТАБИЛИЗАЦИЯ И РАЗВИТИЕ

Реализацията на тези програмни управленски намерения ще доведе до стабилизация на обществено-икономическата ситуация в страната и ще отвори път за по-нататъшно изграждане на една по-конкурентна икономика и по-солидни възможности на държавата да води активни социални политики.

Неизменно условие за успешното прилагане на представените мерки от цялостната управленска програма е диалогът с политическите сили, социалните партньори, гражданските сдружения и гражданите.